Proces collegeprogramma, begroting

Informerende raadsbijeenkomst - 8 september 2026

gemeente Staphorst

Doel vanavond

- Raad informeren over proces hoe het college vanuit het coalitieakkoord het collegeprogramma en de begroting opbouwt
- Raad vragen input mee te geven op het proces
- NB: proces is nog volop aan de gang, mn. keuzes moeten nog worden gemaakt, vandaag nog geen inhoud

Vertrekpunt - Coalitieakkoord

- Opdracht aan het nieuwe college, uitwerken tot collegeprogramma
- Constatering: Ambities en financiële positie niet met elkaar in evenwicht
- Twee uitwerkingen
  - Vertaling naar collegeprogramma
  - Uitvoeren integrale heroverweging op taken subsidies

Aanpak college

- Eind juni: direct bij eerste begroting (november 2026) duidelijkheid geven op beiden, dat wil zeggen
  - Ambities in beeld brengen en ‘op geld zetten’
  - Uitvoeren integrale heroverweging op beleid en lopende investeringen én besparing subsidies
- Uitwerking zo gedetailleerd als nu kan, zoveel op hoofdlijnen als moet
- Verdere uitwerking in raadsperiode, uiteindelijk in 2030 de financiële ruimte nodig
- Jaarlijkse update van het collegeprogramma in P&C cyclus (Kadernota)
- Komen tot duurzaam model om keuzes te kunnen maken als het ‘schuurt’
- Flinke uitdaging in tijd voor deze periode (deadline 9 oktober)

Uitwerking

(A) College programma

Keuzes college

Integrale heroverweging
- Beleid (B)
- Subsidies (C)

(D) 1e Begrotings-wijziging

(A) Collegeprogramma – sturing (schuring)

- Uitwerking coalitieakkoord op ‘2 niveaus’
  - Concrete vertaling naar activiteiten en geld (o.a. t.b.v. begroting)
  - Hoe ‘structureel’ om te gaan met ‘schaarste’
    - We gebruiken het collegeprogramma als middel om te bepalen wat voorgaat op het moment waarop niet alles tegelijk kan
- Vertaling: “Bouwen aan een toekomstbestendige samenleving”:
- We maken een collegeprogramma dat een sturingsmechanisme bevat en dat uit gaat van maatschappelijke resultaten

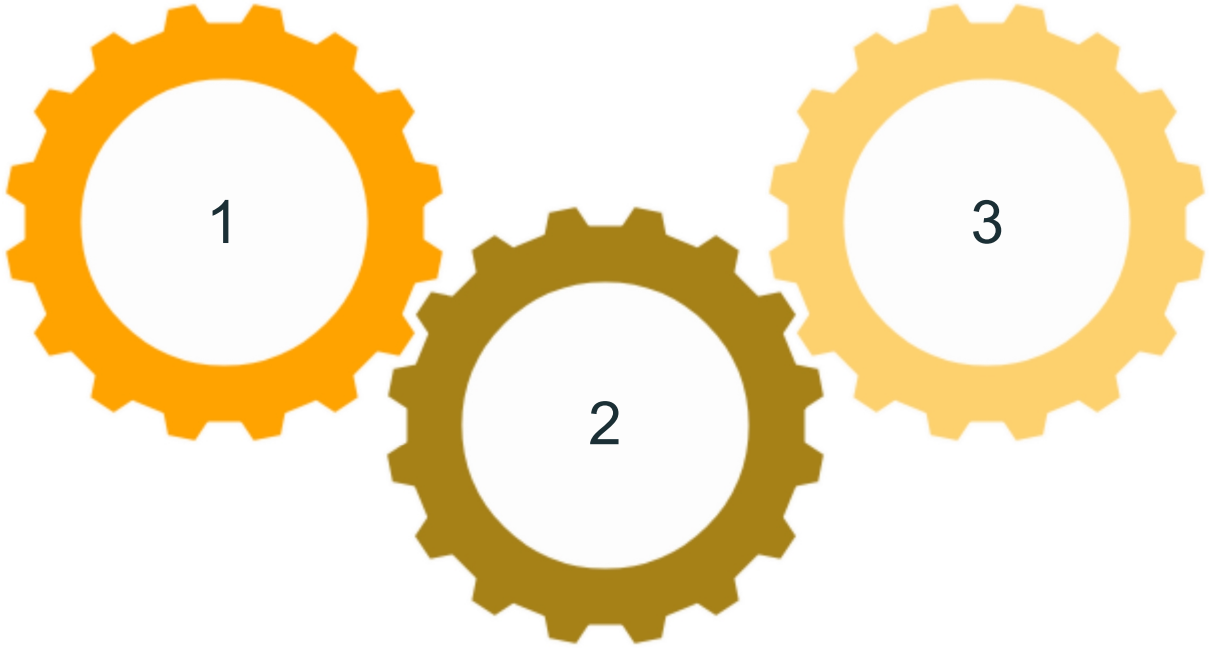
(A) Maatschappelijke resultaten

"Een maatschappelijk resultaat beschrijft **welk probleem wij willen oplossen** en wat de gewenste ontwikkeling in de samenleving is. Het helpt ons om **activiteiten en middelen niet als doel op zichzelf** te zien. Een maatschappelijk resultaat hebben we als gemeente zelden volledig zelf in de hand. Daarom beschrijven we expliciet wat onze eigen rol is en waar anderen aan zet zijn"

(A) Collegeprogramma – spanningsveld

Bijdrage aan (maatschappelijk) resultaat

Politieke waarde

Uitvoerbaarheid

(A) Eerste ideeën sturingsmechanisme

Bestuurlijk richting geven

Wat zijn (een beperkt aantal) college brede opgaven?

Ruimte creëren

Hoe zorgen we dat de 'run' opgaven eenvoudiger en slimmer kunnen?

NB: Mooi wark!

Keuzes maken

Hoe bepalen we welke 'change' opgaven voorrang krijgen als niet alles tegelijk kan?

Maatschappelijke resultaten

welke problemen moeten opgelost worden, welke bijdrage leveren wij, hoe meten we dat en hoe scherpen we e.e.a. aan?

Programma X – PROGRAMMA

MAATSCHAPPELIJK RESULTAAT
[TEKST]

HOOFDDOEL
[TEKST]

0.1 Subdoel 1

ACTIVITEITEN / INSPANNINGEN / MIDDELEN	
WETTELIJKE TAAK	[TAKEN]
COALITIEAKKOORD	[TAKEN/ACTIVITEITEN] uit coalitieakkoord

0.2 Subdoel 2

ACTIVITEITEN / INSPANNINGEN / MIDDELEN	
WETTELIJKE TAAK	[WETTELIJKE TAKEN]
COALITIEAKKOORD	[TAKEN/ACTIVITEITEN uit coalitieakkoord]
ONDERHANDEN WERK	[TAKEN/ACTIVITEITEN] die nog lopend zijn vanuit vorige raadsperiode/collegeprogramma

gemeente Staphorst

COLLEGEPROGRAMMA 2026 – 2030

Programma 2 Verkeer en vervoer

Hoofddoel | Inwoners en bezoekers kunnen zich veilig en doelmatig verplaatsen en … ssende infrastructuur.

2.1 Verkeersveilig verplaatsen

- Nemen van verkeersbesluiten en treffen van verkeermaatregelen
- Zorgdragen voor veilig beheer van gemeentelijke infrast…
- Aandacht geven aan centrum, Oude D…
- Maatregelen onderzoek…
- Wandelpaden op bedrijve…
- Het fietspadenplan pragma… mogelijkheden uitvoeren
- Actief in gesprek blijven met be…
- Uitwerken en realiseren fietspaden… Gemeenteweg, Heerenweg en Gorte…
- Uitvoeren verkeersplan en resterende he…
- Aanpakken verkeersveiligheidslocaties Ber… …traat en Achthoevenweg–Hoogeweg

2.2 Bo…

- …rastructuur Staphorster bod: …n ongelijkvloerse spoorpassage
- …reconstructies J.C. van Andelweg, Poeleweg, …us Kloosterweg-West en Middenwolderweg
- Voorbereiden ontsluiting De Slagen en herinrichting Staphorst Noordoost fase 5
- Afronden duikerbrug Conradsweg, stationsomgeving en vervangingsinvesteringen wegen en lichtmasten

…en …ndige mobiliteit

- …eelfietsnetwerk Pak 'm …
- …n 40, OV op afroep en regionale mobiliteitshubs
- Voortzetten lobby en onderzoek naar een treinhalte in Staphorst

CONCEPT!!

Wettelijke taak | Opdracht uit coalitieakkoord | Onderhanden werk | Dit pakken we als eerste op | Hier doen we minder / later / niet

(B) Integrale heroverweging - Beleid

OPDRACHT

- *"De coalitiepartijen geven het college de opdracht om de dekking van de kosten van deze investeringen primair te realiseren via een integrale heroverweging van bestaand beleid en lopende investeringen. Dit houdt in dat:*
  - *prioriteiten worden herijkt;*
  - *bestaande plannen kritisch worden beoordeeld en projecten slim gecombineerd worden;*
  - *projecten waar nodig worden uitgesteld, versoberd of beëindigd;*
  - *expliciet inzichtelijk wordt gemaakt welke activiteiten worden beëindigd om financiële ruimte te creëren.*

  Uitgangspunt is een sobere en doelmatige uitvoering van de kerntaken, waarbij we activiteiten die niet tot de kerntaken behoren, heroverwegen. In deze bestuursperiode willen we een besparing van structureel € 800.000 realiseren, naast de taakstelling digitalisering van € 100.000. Hiervoor kijken we naar de formatie en zetten we ook de instrumenten van het rapport Mooi Wark in."

(B) Integrale heroverweging - Aanpak

- “Hackathon”
- Collega’s hebben in beeld gebracht welke mogelijkheden er tot heroverweging zijn. Kader:
  - Financiële consequenties;
  - Maatschappelijk resultaat;
  - Effect voor toekomstbestendigheid organisatie.
- Toepassen gereedschapskist “Mooi wark”
- Bedrag als 1 geheel bezien (dus € 800.000 en € 100.000). Wel rekening houden met eerste € 100.000 die in 2028 ingaat en € 800.000 vanaf 2030)
- De uitwerking is zo concreet mogelijk gemaakt voor wat nu mogelijk was, deze kent nog een zekere hoofdlijn. De exacte uitvoering van de maatregelen zal in de komende collegeperiode plaatsvinden, zodat uiteindelijk de benodigde financiële ruimte in 2030, het jaar waarin deze ruimte nodig is, is gerealiseerd. De raad zal over de voortgang via de P&C cyclus worden geïnformeerd.

(C) Heroverweging subsidies

- Zie separate ppt

(D) Keuzes college

- College neemt kennis van conceptcollegeprogramma en uitwerking integrale heroverweging
- Keuzes maken conform bovenstaande aanpak om te zorgen dat ambities en heroverwegingen in balans zijn qua maatschappelijk resultaat, toekomstbestendigheid organisatie en financieel
- Dilemma's!
- Doel: sluitende 1e begrotingswijziging (NB: Kadernota was nagenoeg sluitend)

(E) Begroting 2027-2030 / 1e begrotingswijziging 2027

Begroting 2027-2030

- Zoveel mogelijk ‘regulier’ en conform BBV en eisen toezichthouder (provincie)
- Kadernota vertaald

1e Begrotingswijziging 2027

- Ambities uit collegeprogramma op geld gezet en verwerkt
- Opbrengst integrale heroverweging, zowel beleid als subsidies, verwerkt (als stelpost)

Planning

- Planning 9 oktober verstrekken aan de raad, 20 oktober informerende raadsavond, 3 november Algemene Beschouwingen, 10 november besluitvorming
- NB: aanbod om ambtelijk toelichting op de begroting te geven aan nieuwe raadsleden (voor 20 oktober)

(E) -Uitwerking – Programmabegroting en 1e Begrotingswijziging

(A) College programma

(D) Keuzes college

Integrale heroverweging
- Beleid (B)
- Subsidies (C)

Kadernota

(E) Programma begroting 2027-2030, incl. 1e BW

VRAGEN?

gemeente Staphorst